

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobce

A. V.,
se sídlem X,

proti
žalované

Česká advokátní komora, IČ: 66000777,
se sídlem Národní 118/16, Praha 1 – Nové Město,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9.06.2023, sp. zn. K 108/2020,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobce jako advokát byl rozhodnutím kárného senátu kárné komise žalované ze dne 6.05.2021 pod č. 108/2020, uznán vinným kárným proviněním, spočívajícím v porušení ustanovení §17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1, 2 Usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku, kterým se stanoví Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky, ve znění ke dni avizovaného porušení povinnosti (dále jen etický kodex), a bylo mu uloženo kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů a povinnost uhradit žalovanému náhradu kárného řízení.
2. Konkrétně bylo žalobci kladeno za vinu, že poté, co žalobce obdržel rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18.04.2019, č. j. 29 Co 77/2019-345, kterým byl změněn jemu předcházející rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 26.10.2018, č. j. 48 C 359/2014–300, žalobce dobrovolně nezaplatil stěžovateli společnosti HOCHTIEF CZ a.s. přisouzené náklady řízení ve výši 1.106.701,50 Kč, v důsledku čehož stěžovatel byl nucen domáhat se svých prav cestou exekuce.
3. Proti rozhodnutí kárného senátu podal žalobce odvolání, o němž rozhodla žalovaná odvolacím kárným senátem tak, že podané odvolání zamítla a napadené rozhodnutí potvrdila.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

4. Žalobce pokládá napadené rozhodnutí za nesprávné a nezákonné a podanou žalobou se domáhá jeho zrušení. Žalobce má za to, že ze strany žalované došlo k nesprávnému právnímu posouzení týkajícímu se otázky naplnění znaků skutkové podstaty, jakož i k nesprávnému vyhodnocení všech polehčujících okolností, což mělo za následek nesprávné právní posouzení všech takto zjištěných skutkových okolností a následné nesprávné rozhodnutí ve věci.
5. V podané žalobě žalobce cituje ustanovení §17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1, 2 etického kodexu s tím, že nikdy nedošlo k jejich porušení a namítá, že žalovaná založila své rozhodnutí na nesprávném právním posouzení zjištěných skutkových okolností, přičemž zcela neakceptovala obsažnou a podrobnou argumentaci žalobce.
6. Jak žalobce uvedl, během trvání řízení žalobce pravdivě popsal stav věci a uvedl správnému orgánu všechny okolnosti, jako jsou zejména detaily o palmárním soudním sporu žalobce se společností HOCHTIEF CZ a.s. o zaplacení žalobci dlužné odměny a neúměrné a žalobcem nezaviněné protahování tohoto sporu z důvodu opakovaných rozhodnutí soudu prvního stupně a odvolacího soudu, a tím se navyšujících nákladů soudního řízení.
7. Žalobce namítl, že vedení předmětného palmárního sporu nebylo výkonem advokacie a nebylo ani teoreticky ani prakticky způsobilé mít za následek jakkoliv významné snížení důstojnosti advokátního stavu.

8. Jednání advokáta, který uplatňuje své právo na zaplacení dlužného palmáře vůči klientovi, nemůže být za žádných okolností považováno za jednání snižující důstojnost advokátního stavu.
9. Jak uvedl, ze strany žalobce nikdy nedošlo k naplnění porušení §17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 a 2 etického kodexu, protože žalobce předmětný závazek uhradit náklady soudního řízení v žádném případě nepřevzal, přičemž převzetí takového závazku je povinným pojmovým znakem skutkové podstaty kárného provinění. Předmětný závazek uhradit náklady soudního řízení byl žalobci uložen teprve soudním rozhodnutím, a nikoliv právním jednáním či úmyslným opomenutím žalobce, a vznikl v konkrétní výši teprve právní mocí zmíněného rozsudku.
10. Závazek uhradit náklady soudního řízení je odlišný od jiných finančních závazků ukládaných v rámci rozhodnutí soudů „ve věci samé“. To vylučuje aplikaci použité judikatury.
11. Žalobce namítl, že vykonával své Ústavou a Listinou zaručené právo na soudní ochranu, přičemž je zcela nepřipustné a protiústavní bránit stranám domáhat se svého práva na soudní ochranu hrozbou sankcemi jakéhokoli druhu.
12. Žalobce podal palmární žalobu, protože si byl důvodně jist, že má nárok na odměnu, nejednalo se o šikanózní výkon práva. Obvodní soud pro Prahu 5 mu dvakrát v této věci dal za pravdu a uložil společnosti HOCHTIEF CZ a.s. žalovanou částku v celém rozsahu zaplatit. Je tedy zcela absurdní tvrzení žalované, že žalobce si musel být vědom, že v případě prohry v soudním sporu bude muset uhradit náklady soudního řízení, a proto ve své tíživé finanční situaci neměl předmětnou palmární žalobu vůbec podávat. Zde žalovaná též zcela opomíjí skutečnost, že cílem předmětné žaloby bylo získání finančních prostředků žalobcem, což by mělo významný vliv na finanční situaci žalobce a mělo za následek úhradu všech jeho v té době existujících závazků.
13. Dále žalobce namítl, že k nezaplacení přisouzené náhrady nákladů řízení nedošlo ani úmyslně, ani z nedbalosti, ale aktuálním nedostatkem finančních prostředků u žalobce. Nejednalo se tedy ani o úmyslné, ani o nedbalostní porušení povinnosti žalobce vyplývající z povinnosti stanovené v čl. 4 odst. 1 a 2 etického kodexu. Důvodem neplacení byl objektivní stav, umocněný probíhající několikaletou pandemií a nařízeným nouzovým stavem, kdy reálné možnosti výdělků byly zcela minimální, což vyplývá i z daňových přiznání žalobce, které jsou součástí kárného spisu. Obtíže s provozováním právních služeb, stejně jako i u jiných profesí, spojené s notoricky známou skutečností probíhající pandemie, jsou zcela legitimní a objektivní okolností, která musí být brána v úvahu při posouzení závažnosti případného porušení. Objektivní neschopnost plnění v rozhodné době nemohla být považována za nepoctivost, nečestnost či neslušnost, protože byla způsobena objektivními okolnostmi mimo kontrolu žalobce, proto se k této skutečnosti musí přihlížet přinejmenším jako k významné polehčující okolnosti. K naplnění skutkové podstaty kárného provinění spočívajícího v porušení ustanovení §17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1, 2 etického kodexu tedy prokazatelně nikdy nedošlo.
14. V další části žaloby pak žalobce uvedl, že nikdy neměl v úmyslu porušovat advokátní předpisy, ani jednat nepoctivě, nečestně či neslušně. Postoj žalobce ke vzniku předmětné povinnosti uhradit dlužnou částku nákladů řízení vždy vychází z toho, že soudem uložená povinnost musí být splněna bez ohledu na to, zda se to žalobci líbí či nikoliv. Vyřčený názor žalobce na subjektivní „neakceptaci“ soudního rozhodnutí, kdy žalobce informoval

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

kárný senát o svém vnitřním postoji vůči prohře v palmárním soudním řízení, však nemůže být interpretován jako přítěžující okolnost při rozhodování žalované o míře zavinění žalobce. Žalobce, stejně jako každý jiný občan, požívá autonomii vůle, svobodu názorů a vyznání, nicméně to ho nijak neosvobozuje od nutnosti plnit soudní rozhodnutí, což si je žalobce vědom. Žalobce věrohodně doložil žalované svou finanční situaci, ze které vyplývá, že k neuhrazení nedošlo ani úmyslně ani z nedbalostí. Předmětný závazek, z důvodu specifčnosti jeho vzniku, žalobce nikdy nepřebíral, a následné nesplnění předmětného uloženého závazku v té době mělo objektivní povahu a nikdy nebylo úmyslné či nedbalostní. Tomu by bylo jinak v případě, kdyby žalobce potřebnými prostředky disponoval, avšak je úmyslně nechtěl zaplatit.

15. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě odkázala na judikaturu správních soudů, rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 34/2003-47, rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 17 Ad 11/2021-42 z 5. září 2022, rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 7 As 272/2022-47 z 26. července 2023 s tím, že neplnění jakéhokoli nesporného závazku advokátem je jednáním, které je způsobilé snížit důstojnost advokátního stavu a je tudíž porušením povinnosti advokáta stanovené v § 17 zákona o advokacii a v článku 4 odst. 1, 2 etického kodexu advokátů. V daném případě jde navíc o závazek, který souvisí s žalobcovým výkonem advokacie.
16. Žalobci byla uložena povinnost zaplatit částku 1.106.701,50 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 29 Co 77/2019-345; rozsudek nabyl právní moci 29. května 2019. Od tohoto data do vydání rozhodnutí kárného senátu žalované uplynuly dva roky a do rozhodnutí odvolacího kárného senátu žalované z 9. června 2023 dokonce roky čtyři. Žalobce neuhradil ani část toho, co mu uložil zaplatit soud, a dokonce ani neučinil nic, čím by se pokusil tuto situaci řešit, žalovaná trvá na tom, že žalobce nepochybně jednal v rozporu s povinnostmi advokáta a neskýtá záruku, že bude čestným, poctivým a svědomitým jednáním přispívat k důstojnosti advokátního stavu.
17. Závažnost protiprávního jednání žalobce je výrazně zvyšována tím, že nejde o ojedinělý dluh, když bylo prokázáno, že je proti němu několik let, v řadě případů marně, vedeno nejméně jedenáct exekucí pro dluhy, jejichž výše v době vydání napadeného rozhodnutí v součtu přesahovala 2,7 milionu korun. Před napadeným rozhodnutím bylo žalobci pravomocně uloženo několik kárných opatření, přičemž ani kárnými rozhodnutími uložené pokuty neuhradil. Jedním z celé řady skutků, pro něž byl žalobce v jiných kárných řízeních žalovanou pravomocně postižen, bylo právě neplnění závazků, jichž se věřitelé musejí domáhat exekučně.
18. Kárné senáty obou stupňů v odůvodnění svých rozhodnutí podrobně právně zhodnotily jednání žalovaného, když o skutkovém stavu nebylo pochyb. Stejně tak přesvědčivě zdůvodnily, proč uložily žalobci jako kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů.
19. V doplňujícím vyjádření žalobce zaslal soudu rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21.9.2023, č. j. 6Ad 15/2022-61, jímž bylo zrušeno rozhodnutí žalované ze dne 24. 1. 2020 a na ně navazující rozhodnutí ze dne 21. 3. 2022, č. j. K 36/2018. V uvedené věci byl žalobce rovněž stíhán za porušení zákona o advokacii, v němž bylo spatřováno kárné provinění žalobce. Městský soud v Praze však odsuzující rozhodnutí zrušil s tím, že jednání žalobce je zčásti promlčeno.
20. Při ústním jednání konaném dne 4. 9. 2024 účastníci setrvali na svých stanoviscích. Žalobce byl vyzván k opravě žalobního petitu – tak aby bylo postaveno na jisto, že navrhuje

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

zrušení pravomocného rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s.ř.s., což po poučení ze strany soudu učinil s tím, že žalobu odesílal pozdě večer a vlivem únavy se dopustil chyby spočívající v nesprávném označení napadeného rozhodnutí (uvedeno nesprávné datum), svůj omyl však obratem opravil v následném e-mailovém podání.

III.

Posouzení žaloby

21. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Jiné vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
22. Z obsahu správního spisu se podává, že společnost HOCHTIEF CZ a.s., se sídlem Plzeňská 16/3217, Praha 5 (dále jen HOCHTIEF) podala dne 18. 5. 2020 podnět k prošetření jednání žalobce spojený s návrhem na zahájení kárného řízení, v němž sdělila, že žalobce, jako její dřívější právní zástupce, dlouhodobě zadržuje finanční prostředky a odmítá uhradit náklady řízení jím zahájeného palmárního soudního sporu. HOCHTIEF připojila ke svému podání vyrozumění o zahájení exekuce k vymození nákladů řízení 1 106 701,50 Kč, výpis z centrální evidence exekucí k osobě žalobce a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 4. 2018, č. j. 29Co 77/2019-345.
23. Z obsahu uvedeného rozsudku vyplývá, že žalobce uzavřel s HOCHTIEF smlouvu o poskytování právních služeb, v níž se zavázal jako advokát poskytovat právní služby a zastupovat HOCHTIEF ve sporu se společností SATPO Sacre Coeur, s.r.o. o zaplacení částky 87 455 504,84 Kč. Odměna byla sjednána jako odměna za výsledek, sestávala z pevné složky 1 500 000 Kč + 20 % DPH., pohyblivé složky ve výši 500 000 Kč se stanovenou podmínkou, kdy bylo možno ji nárokovat. Žalobce podanou žalobou požadoval zaplacení částky v celkové výši 7 196 570 Kč, a to jako smluvenou odměnu za poskytnuté právní služby a sjednanou smluvní pokutu. Podané žalobě vyhověl Obvodní soud pro Prahu 5 rozsudkem ze dne 26. 10. 2018, č. j. 48 C 359/2014-300. HOCHTIEF podala proti rozsudku odvolání (ve věci rozhodoval nalézací soud dvakrát).
24. Městský soud v Praze rozhodl rozsudkem ze dne 18.4.2019, č. j. 29Co 77/2019-345, tak že napadený rozsudek soudu prvního stupně změnil, žalobu zamítl a žalobci uložil zaplatit HOCHTIEF na náhradu nákladů řízení 1 106 701,50 Kč. Takto soud rozhodl poté, co dospěl k závěru, že žalobci se nepodařilo prokázat poskytnutí jakékoli právní služby, která by byla způsobilá vést k vyřešení sporu vedeného jím zastupovanou HOCHTIEF.
25. Na základě tohoto podnětu podal předseda kontrolní rady žalované na žalobce kárnou žalobu pro jednání spočívající v tom, že žalobce
 - I. Poté co jako právní zástupce HOCHTIEF přijal od Městského soudu v Praze na svůj účet celkem 850 000 Kč (vrácená část soudního poplatku a vrácená jistota složená k návrhu na vydání předběžného patření), tuto částku HOCHTIEF nevyplatil, ačkoli mu náležela.

- II. Ačkoli mu byla rozsudkem ze dne 18.4.2019, č. j. 29Co 77/2019-345 uložena povinnost zaplatit HOCHTIEF částka 1 106 701,50 Kč jako náhradu nákladů řízení, a to do tří dnů od právní moci rozsudku, tuto povinnost do dne podání kárné žaloby (20. 11. 2020) nesplnil a HOCHTIEF se musel domáhat jejího splnění exekučně.
26. V jednání žalobce spatřoval kárný žalobce porušení § 16 odst. 1,2 a § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1, resp. odst. 1 a 2 etického kodexu. Podle kárného žaloby žalobce svým jednáním nechránil a neprosazoval práva a oprávněné zájmy klienta a neřídil se jeho pokyny, při výkonu advokacie nejednal čestně a svědomitě, dále při výkonu advokacie nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, když za tím účelem nedodržel pravidla profesionální etiky ukládající mu povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu a dále při výkonu advokacie nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, když za tím účelem nedodržel pravidla profesionální etiky ukládající mu povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu, povinnost plnit převzaté závazky.
27. Rozhodnutím ze dne 6. 5. 2021, č. j. K 108/2020, bylo zastaveno řízení ohledně jednání pod bodem I., žalobce byl uznán vinným jednáním pod bodem II. s tím, že porušil § 17 zákona o advokacii ve spojení čl. 4 odst. 1 a 2 etického kodexu a žalobci bylo uloženo kárné opatření podle § 32 odst. 3 písm. e) zákona o advokacii – vyškrtnutí ze seznamu advokátů.
28. Žalobce podal proti rozhodnutí odvolání, v němž namítal, že podání palmární žaloby nebylo výkonem advokacie, vysoké náklady vznikly rozhodováním sporu ve čtyřech instancích, přičemž sám tento stav nikterak nezavinil, v době vzniku povinnosti uhradit náklady řízení mu finanční situace neumožňovala je neprodleně splatit, nejednal však úmyslně, výši vzniklých nákladů ostatně nemohl předvídat.
29. Napadeným rozhodnutím žalovaná podané odvolání zamítla.
30. Žalovaná v napadeném rozhodnutí vyšla ze skutkového stavu, o němž nebylo mezi účastníky sporu – žalobci byla uložena povinnost k náhradě nákladů řízení, kterou řádně a včas nesplnil. Nesporné bylo rovněž to, že proti žalobci byl veden větší počet exekučních řízení pro dluhy v celkové výši cca 2,7 mil. Kč. Rovněž nebylo sporu o tom, že v minulosti již žalobce kárnému řízení čelil, a to konkrétně pod sp.zn. K 14/2015, K 61/2018, K 89/2018. Žalobci nebylo kladeno k tíži promlčené jednání projednávané pod sp.zn. K 36/2018 (viz bod 19 tohoto rozsudku)
31. Žalovaná konstatovala, že žalobce svým jednáním porušil § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 etického kodexu, protože takové jednání nelze považovat za všeobecně poctivé, čestné a slušné chování, které přispívá k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu.
32. Dále žalovaná uvedla, že ob stojí i právní kvalifikace skutku podle § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 a odst. 2 etického kodexu, neboť dle ustálené kárné praxe převzatými závazky advokáta, které advokát smí převzít pouze pokud si je jist jejich splněním, jsou považovány i závazky vzniklé z titulu soudních rozhodnutí odsuzujících advokáta k peněžitému plnění.
33. O žalobních námitkách uvažil městský soud následujícím způsobem.

34. Podle § 17 zákona o advokacii, *advokát postupuje zejména při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesní etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesní etiky a pravidla soutěže stanoví stanoviskový předpis.*
35. Podle čl. 4 odst. 1 a odst. 2 etického kodexu
- (1) Advokát je všeobecně povinen poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu.*
- (2) Advokát je povinen plnit převzaté závazky. Závazek nebo ručení za cizí závazek smí převzít jen tehdy, je-li si jist jeho splněním.*
36. Žalobce v prvé žalobní námitce namítá, že vedený palmární spor není výkonem advokacie.
37. Předně se sluší uvést, že advokát je povinen se chovat tak, aby svým jednáním neohrozil důstojnost a vážnost advokátního stavu, avšak to platí pouze při výkonu advokacie. (viz bod 35 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2024, č. j. 8 As 136/2022-57).
38. Literatura k tomu uvádí: „advokát povinen chovat se slušně a čestně i v oblasti ekonomické. Je povinen plnit převzaté závazky a nezavazovat se k něčemu, o čem ví, že slib nebude moci splnit. V době, kdy společnost akceptuje široké zadlužování obyvatelstva a neplacení dluhů jako běžnou normu, může se tento princip široké odpovědnosti zdát poněkud přehnaným, to však nic nemění na setrvalé judikatuře kárných senátů ČAK. Na rozdíl od běžného obyvatelstva však nesplacení dluhů bude mít pro advokáta závažnější důsledek než pro jiného občana, který advokátem není.“ (viz KOVÁŘOVÁ, Daniela a Tomáš SOKOL. Čl.4 Důstojnost a vážnost stavu. In: Kovářová, Daniela; Sokol, Tomáš Etický kodex advokáta: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-7-31]. ASPI_ID KOOp50_97CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.)
39. Výklad pojmu „při výkonu advokacie“ podrobně poskytuje Nejvyšší správní soud v již zmíněném rozsudku ze dne 27. 3. 2024, č. j. 8 As 136/2022-57, v němž uvádí: „Dané ustanovení nedopadá na veškerá jednání advokáta. Nedopadá tedy na čistě soukromé jednání advokáta, ani na jeho projev představující výkon politických práv, které nemají s výkonem advokacie žádnou souvislost. Na stranu druhou však nelze dané ustanovení vykládat ani příliš úzce tak, že by znemožňovalo efektivní regulaci poskytování právních služeb. Činnost advokáta – jakožto podnikatele – totiž nezahrnuje pouze samotné poskytování právních služeb. Advokáti, podobně jako ostatní podnikatelé, z důvodu svého podnikání různě soukromoprávně či veřejnoprávně jednají. Byť tato jednání nepředstavují samotné poskytování právních služeb, jistě se bude jednat o výkon advokacie. Rovněž advokáti v souvislosti se svým podnikáním vystupují na veřejnosti, což může zahrnovat jak reklamu, tak i neformální způsoby jejich propagace jako advokáta, jako jsou různá veřejná vystoupení, vyjádření v médiích, na sociálních sítích apod. Pokud se při takové činnosti advokát označuje za advokáta, případně jiným způsobem své služby propaguje či je jeho příslušnost k advokátnímu stavu z okolností dané činnosti jinak zřejmá, bude se také jednat o výkon advokacie.“
40. V projednávaném případě žalobce vystupoval jako advokát, na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb. Právě v důsledku neshody mezi žalobcem a jeho (někdejším) klientem o to, zda žalobci vzniklo právo na zaplacení sjednané odměny za poskytnuté právní služby (sic!), byla ze strany žalobce podána žaloba o zaplacení peněžité částky. Tedy nade vší pochybnost šlo o výkon advokacie.

41. Samotný spor advokáta o nezaplacenou odměnu nemůže představovat kárné provinění. Jde o jednání vymykající se sice „dobrému vkusu“, nicméně, výkon advokacie je podnikáním a i poctivý a čestný advokát může při své činnosti narazit na klienta nepoctivého a své závazky neplnícího. Podání žaloby na HOCHTIEF bylo ze strany žalobce výkonem advokacie, avšak samo o sobě nebylo kárným proviněním, ostatně, toto jednání žalobci ze strany žalované za vinu kladeno není.
42. Jednoznačně je však kárným proviněním neplnění závazku – povinnosti zaplatit žalovanému HOCHTIEF náhradu nákladů řízení. Judikatura žalované je v tomto ohledu striktní a velmi přísná.
43. Podle rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 27.6.2013, sp. zn. K 26/2013: *„Je kárným proviněním, jestliže advokát jako dlužník nesplní svůj závazek, navíc ani poté, kdy po splatnosti závazek uznal a zavázal se ke splnění v dodatečném termínu“.*
44. Podle dalšího rozhodnutí ze dne 21.5.2010, sp. zn. K 123/2009 (Bulletin advokacie, 2010, č. 9, s. 73): *„Jde o závažné porušení povinností advokátního koncipienta, jestliže nezaplatí dobrovolně svůj dluh, a to i přesto, že mu tato povinnost byla uložena soudem.“*
45. Za klíčové pro posouzení věci pak městský soud pokládá recentní rozsudek Nejvyššího správního soudu ve skutkově podobné věci. V rozsudku ze dne 26.07.2023, č. j. 7 As 272/2022-47, Nejvyšší správní soud konkrétně uvedl: *„Přístup, kterého se stěžovatel dovolává, by totiž znamenal, že advokát nebude kárně odpovědný za neplnění svých závazků, které mu sice vznikly v souvislosti s výkonem advokacie, avšak přetrvávají i po skončení jeho vztahu s klientem. Takový výklad nelze přijmout. V těchto případech se stále jedná o závazek (byť soukromoprávní), který advokátovi vznikl v souvislosti s výkonem advokacie (a tedy při existenci fiduciárního vztahu s jeho klientem, na který stěžovatel v kasační stížnosti opakovaně poukazuje), a který tudíž musí advokát splnit, aby v očích veřejnosti nesnižoval důstojnost advokátního stavu. Není přitom rozhodné, že kárná odpovědnost takto může přetrvávat až do úplného vymození dotčené pohledávky. Pouze včasné plnění závazků vzniklých z výkonu advokacie totiž představuje jednání advokáta, které zachovává důstojnost advokátního stavu, jak po něm požaduje § 17 zákona o advokacii.“* (zvýrazněno soudem).
46. Neobstojí žalobní argumentace, že žalobce nejednal při výkonu advokacie a k naplnění skutkové podstaty kárného provinění spočívajícího v porušení ustanovení §17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1, 2 etického kodexu nedošlo. Podáním žaloby o náhradu nákladů řízení žalobce jednal v rámci výkonu advokacie, byť mu nalézací soud dal nepravomocně za pravdu; v okamžiku, kdy odvolací soud ve věci sám rozhodl, žalobu zamítl a žalobci uložil povinnost k náhradě nákladů řízení, bylo povinností žalobce tyto náklady uhradit, byť soud rozumí tomu, že šlo o nemalou částku, bylo na žalobci, aby vynaložil veškeré úsilí a závazek splnil. Za situace, kdy tak neučinil a dopustil, aby vůči němu HOCHTIEF musel vést exekuční řízení, zcela jednoznačně nejednal čestným a poctivým způsobem a ohrozil tak důstojnost advokátního stavu.
47. Neobstojí ani namítaná absence zavinění. Pro závěr o zavinění ve formě nevědomé nedbalosti je totiž klíčové zjištění, zda pachatel vzhledem k okolnostem *mohl a měl vědět*, že svým jednáním (konáním či opomenutím) poruší, či ohrozí zákonem chráněný zájem. V případě nevědomé nedbalosti se tudíž naplnění vědomostní složky zavinění pachatele nezjišťuje, neboť již ze své podstaty tato forma zavinění dopadá na situace, kdy pachatel o rozhodujících skutečnostech nevěděl, ačkoli o nich vzhledem k objektivním okolnostem a za přiměřené opatrnosti vědět *mohl a měl* (např. rozsudek NSS ze dne 23. 10. 2012,

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

č. j. 1 As 150/2012-33; či rozsudek NSS ze dne 7. 8. 2008, č. j. 1 As 56/2008-66). Na okraj lze poznamenat, žalobce sice jednal v přesvědčení, že mu právo na sjednanou odměnu svědčí, jako profesionál byl obeznámen s tím, jaké výše budou náklady řízení o zaplacení částky přesahující 7 mil. Kč, a musel si být vědom toho, že – pokud HOCHTIEF jeho nárok neuznává - nelze vyloučit jeho neúspěch ve sporu. Zavinění žalobce je však třeba vztahovat nikoli k výsledku vedeného sporu, jak žalobce argumentuje, neboť jak je již shora vysvětleno, samotné vedení sporu kárným proviněním není, zavinění žalobce musí být posuzováno ve vztahu k nezaplacení přisouzené částky. Žalobce, který advokacii vykonává řadu let, a již proti němu kárné řízení bylo vedeno a rovněž proti němu byly vedeny exekuce, mohl a měl vědět, že nezaplacením vzniklého dluhu vystaví advokátní stav, jehož je příslušníkem, snížení jeho vážnosti a důstojnosti, a to jak v očích samotného bývalého klienta HOCHTIEF, tak i široké veřejnosti. Advokát, který nehradí svůj splatný dluh, nejedná čestně a poctivě, naopak jedná nedůstojně a ohrožuje vážnost celého advokátního stavu.

48. K namítané nesprávné aplikaci čl. 4 odst. 2 etického kodexu, s tím, že uložená povinnost k náhradě nákladů řízení není převzatým dluhem, městský soud uvádí, že žalobci lze přisvědčit v tom, že nárok na náhradu nákladů řízení má základ v procesním právu a vzniká teprve na základě pravomocného rozhodnutí soudu, které má v tomto směru konstitutivní povahu (k tomu srov. Bureš, J., Drápal, L., Krčmář, Z. a kol. Občanský soudní řád. Komentář. I. díl. 7. vydání. Praha: C. H. Beck. 2006, str. 676). Širší výklad zaujatý žalovanou je však přípustný a nezakládá nezákonnost napadeného rozhodnutí (k tomu viz rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 24. 3. 2017, sp. zn. K 2/2013, rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 21. 5. 2010, sp. zn. K 123/2009, nebo ze dne 20. 6. 2005, sp. zn. K72/04).
49. Pojem „převzatý závazek“ s ohledem na systematické zařazení tohoto institutu do čl. 4 odst. 2 etického kodexu, nelze vykládat úzce – jako „převzetí dluhu“ ve smyslu § 1888 občanského zákoníku, ale je nutno zaujmout širší výklad, který odpovídá logice a smyslu shora citovaného čl. 4 etického kodexu – tedy, že se jedná o závazek vzniklý při výkonu advokacie.
50. Poté, co takto vypořádal žalobní námitky týkající se jednání žalobce, kdy městský soud shledal žalobní námitky nedůvodnými, přistoupil k přezkumu uloženého kárného opatření. Důsledkem kárného opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů je vyškrtnutí ze seznamu advokátů podle § 7b odst. 1 písm. d), tedy že dotyčný přestal být advokátem. Jedná se tedy o nejprísnější postih.
51. Žalovaná při ukládání kárného opatření nepochybila, žalobce se mýlí, pokud má za to, že vyřčený názor na subjektivní „neakceptaci“ soudního rozhodnutí, kdy žalobce informoval kárný senát o svém vnitřním postoji vůči prohře v palmárním soudním řízení, nemůže být interpretován jako přitěžující okolnost při rozhodování žalované o míře zavinění žalobce. Jak soud již shora objasnil, žalobce, samozřejmě jako každý jiný občan, požívá autonomii vůle, svobodu názorů a vyznání, avšak na rozdíl od ostatních občanů je při výkonu advokacie vázán povinností „nesnižovat důstojnost advokátního stavu a za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesní etiky a pravidla soutěže“, a těmito povinnostmi nedostál. Pokud žalobce před kárnou komisí verbalizuje nespokojenost s rozhodnutím soudu, které mu ukládá povinnost k úhradě nákladů řízení, jedná v rozporu s povinnostmi, které, jako advokát při výkonu advokacie, na rozdíl od ostatních občanů, kteří advokáty nejsou, nese. Důvodně proto žalovaná přihlédla i k této okolnosti. Shodně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

s žalovanou však městský soud pokládá za klíčové, že žalobce v minulosti byl již opakovaně kárně potrestán (viz bod rozsudku) a bylo proti němu vedena řada exekučních řízení. Žádné z dosavadních kárných opatření nemělo na žalobce potřebný korekční vliv, tudíž jiné než takto zásadní, ba „konečné“ kárné opatření, žalovaná v podstatě ani uložit nemohla.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

52. S ohledem na vše shora uvedené dospěl soud k závěru, že rozhodnutí žalované, kterým bylo odvolání žalobce zamítnuto, bylo vydáno v souladu se zákonem a shora uvedené žalobní námitky uplatněné žalobcem nejsou důvodné. Soudu tedy nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnout.
53. Výrok o nákladech řízení má oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v řízení úspěšný nebyl, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřisluší. Žalované, která měla v řízení plný úspěch, však žádné náklady spojené s tímto řízením nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 4. září 2024

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.